

השר להגנת הסביבה גלעד ארדן:

תודה אדוני היושב ראש. חברי חברי הכנסת, הדוח שהציגה הקואליציה לבריאות הציבור הוא דוח בהחלט חשוב מאין כמותו. אני חייב לומר ביושר שאין בו איזה ממצאים מדעיים חדשים אבל הוא בהחלט מראה פעם נוספת, בהשוואה בין-לאומית, שכאשר יש ריכוז גדול של אוכלוסייה וכאשר מדובר בשטח גיאוגרפי קטן ומצומצם, ומי שלא יודע מדינת ישראל בחלקים ממנה - בעתיד זה יהיה כבר בכולה - צפויה להיות המדינה המערבית הצפופה ביותר בעולם המערבי. אין ספק שזיהום האוויר גובר, והוא ילך ויגבר. אם המדינה לא תפעל ומשרדי הממשלה לא יעשו כל שביכולתם כדי לשפר את המצב הרי שאנחנו נהיה צפויים לפגיעה חמורה באיכות הסביבה, באיכות האוויר וכמובן גם בבריאותם של תושבי מדינת ישראל.

לכן, אני בהחלט יכול להזדהות עם רבים מהדברים שנאמרו כאן מטעם חברי הכנסת. יש דברים שאני לא כל-כך יכול לקבל, כמו הדברים שאמרה חברת הכנסת אדטו לגבי האכיפה. הדברים אינם נכונים ואני אפרט אותם. האכיפה בהחלט קיימת וכפי שציין חבר כנסת חנין, המדיניות שלי ושל המשרד היא של אפס סובלנות כלפי מזהמים סביבתיים. בהחלט תמיד אפשר לעשות יותר וכמובן שאם יהיו יותר פקחים ויהיו גם פקחים עם הכשרה של מהנדסי כימיה ומהנדסי סביבה, ניתן יהיה גם לאכוף יותר ויותר בתדירות גבוהה.

רחל אדטו (קדימה):

יש תקנות ויש עבודה בתעשייה, ברכב יש פחות.

השר להגנת הסביבה גלעד ארדן:

הייתי מפנה אותך לראיון ב"דה-מרקר ויק", מלפני שבוע וחצי, בו היועץ המשפטי של התאחדות התעשיינים תוקף בחריפות אותי ואת המשרד להגנת הסביבה לאכיפת יתר, לטענתו.

רחל אדטו (קדימה):

אין בעיה עם התעשייה. הבעיה היא עם הרכבים שפולטים, עם האוטובוסים המזהמים, המשאיות.

השר להגנת הסביבה גלעד ארדן:

לגבי הרכב אני בהחלט יכול להסכים איתך. את דיברת על הרכב הדו-גלגלי ולמרות שזה מאוד פופולארי היה להזדהות עם מה שאמרת, אני חייב לומר בצער שמהנתונים שהמשרד שלי הציג

לי, רוב כלי הרכב הדו-גלגליים, לא רק שהם לא מפחיתים את זיהום האוויר הם פולטים יותר זיהום אוויר מאשר כלי רכב רגילים. כדי להוזיל אותם ולהפחית ממשקלם, מערכת הפליטה של הדו-גלגלי, הרבה פעמים מוותרים בה על כל מיני מערכות סינון. אז לא תמיד הדברים נכונים וכדאי להקפיד עליהם.

אבל, בהחלט, כפי שאמרתי ואני חוזר לראשית דבריי, מתוך הבנה והכרה בחשיבות הנושא, אחד מחמשת היעדים המרכזיים שהצבתי למשרד להגנת הסביבה בראשותי הוא היישום של חוק אוויר נקי. חוק אוויר נקי שנחקק באדיבותם של מספר חברי כנסת שעשו עבודה חשובה ביותר ולכן גם השר הקודם להגנת הסביבה, חבר הכנסת גדעון עזרא תמך בחוק ועלי הוטלה המשימה, כשר הנוכחי, ליישם אותו. אני בהחלט שמת' את הנושא הזה בראש סדר העדיפויות של המשרד. אנחנו מקיימים מגעים שוטפים כל הזמן עם משרד האוצר ואני מקיים דיון חודשי אצלי במשרד כדי לעמוד על ההתקדמות של יישום החוק כי חשוב להבין שהחוק הזה יביא למהפכה משמעותית בדרישות של המשרד, גם מול התעשייה ובהמשך גם מול התחבורה והרשויות המקומיות וגם ביכולת שלנו לא להיגרר שנים בבתי משפט מול מפעלים, אלא פשוט לבוא ולהציב ולדרוש היתר פליטה שקובע את התקרות שאותו מפעל יכול לפלוט לגבי כל חומר וחומר. ברגע שהוא יחרוג מאותו היתר פליטה, זה לבדו יהווה עבירה שעליה ניתן יהיה להעמיד לדין פלילי.

אני מתחייב בפני הכנסת שאנחנו נעמוד בלוחות הזמנים של החוק שהוא כל-כך חשוב. טוב שגם הכנסת והשדולה כאן מבצעים מעקב צמוד אחר התקדמות המשרד, כי כמו שכולנו יודעים, הביורוקרטיה עושה את שלה ויהיה צריך להעביר פה בכנסת הרבה תקנות במסגרת החוק הזה, שאני אגיש אותן בקרוב לכנסת. אני מקווה, אדוני יושב ראש ועדת הפנים והגנת הסביבה, שכפי שכולם כאן מדברים על החשיבות של הנושא, שהוא בהחלט חשוב, כך גם בלוח הזמנים של ועדת הפנים והגנת הסביבה, כל התקנות שיוגשו לאישור הכנסת גם יקבלו את המקום הדחוף בסדר היום של ועדת הפנים, שאני יודע שהוא עמוס, אבל פה מדובר בהחלט בחיי אדם.

אני רוצה לתת התייחסות לדברים שאמר חבר הכנסת דב חנין בנוגע לתחנות הניטור כי כששמעתי את דבריהם של הקואליציה לבריאות הציבור, שאני בהחלט מייחס לה חשיבות גבוהה ואני שמת' גם את שיתוף הפעולה עם הארגונים הסביבתיים בסדר עדיפויות גבוהה של המשרד כי הם מכפילי כוח שלו וכאלו שעוזרים לנו ליצור קשר ישיר עם הציבור הרחב. כששמעתי את מה שהם טענו לגבי תחנות הניטור, לגבי החוסר, ושמעתי גם מה שאמרת אתה, חבר הכנסת חנין, ביקשתי לקיים בדיקה במשרד. אני חייב לומר לך שיש פה איזה פערים במידע כיוון שעל פי דברי גורמי המקצוע של המשרד, המשרד שכר לפני מספר שנים חברה צרפתית עם ידע בינלאומי בתחום ומדינת ישראל מוצבות כ-100 תחנות ניטור, כשלמעלה מ-20 מהן שייכות למשרד להגנת הסביבה והיתר שייכות בעיקר לרשויות מקומיות ולאגודי ערים לאיכות הסביבה. ביחס לשטח הגיאוגרפי ולכמות האוכלוסייה, מדינת ישראל היא המדינה בעלת הכי הרבה תחנות ניטור - - -

דב חנין (חד"ש):

השאלה מה מנטרים.

השר להגנת הסביבה גלעד ארדן:

מדברים על ניטור לאותם חומרים שאתה ציינת. או.קיי, אתה ציינת לגבי 2.5PM בקריות, אני רשמתי לי ואני מתחייב לבדוק את זה אישית כי בהחלט אזור הקריות ואזור מפרץ חיפה, וזה עוד לפני תקופתי, הוא אזור מוכה זיהום שהמשרד שם אותו בתכנית ממוקדת ובהחלט אני מיישם את התכנית הזאת ועוקב אחריה. אם שם יש מחסור במעקב אחרי חלק מהחומרים שפוגעים בבריאות, יש לתקן את הסוגיה הזאת.

אני רוצה לקרוא את ההתייחסות הספציפית שלנו לגבי אזור מפרץ חיפה שעמד במוקד הדוח. אזור מפרץ חיפה נחשב לאחד ממוקדי זיהום האוויר בישראל בשל ריכוז גדול של מפעלי תעשייה שגורמים לזיהומי אוויר. הנמל, המתחם הפטרוכימי, כמרכז לכניסה ופיזור של כימיקלים מודלקים, קרבה פיזית מיידית לריכוזי אוכלוסייה ונתוני טופוגרפיה ואקלים המקשים על פיזור המזהמים.

נתוני הרישום הלאומי לסרטן על שיעורי תחלואה במגוון מחלות ממאירות מצביעים, לצערנו, על תחלואה גבוהה בנפת חיפה ביחס לשאר הנפות בישראל. צריך לציין, דרך אגב, שמשרד הבריאות עד היום לא מסכים עם הנתונים הללו וטוען שלא ניתן לקבוע שהסיבה לכך היא זיהום האוויר ואין הסכמה מוחלטת בינינו לבין משרד הבריאות בעניין הזה.

לאור ממצאים מדאיגים אלו החל המשרד כבר בסוף 2007 בביצוע סקר מקיף במפרץ חיפה בו נמצאו ריכוזים גבוהים של חומרים רעילים ומסרטנים בחלק ניכר מהדגימות. בעקבות ממצאי הבדיקות בחיפה קבע המשרד את הפחתת זיהום האוויר במפרץ חיפה כיעד מרכזי שלו והחל בפברואר 2008 התחיל המשרד ביישום תכנית פעולה אשר כבר היום הביאה לצמצום הזיהום. בשלב ראשון התמקד המשרד בטיפול ב-15 מפעלים ובמתקנים המהווים פוטנציאל גדול יותר לפליטת המזהמים, כמו בתי הזיקוק, חיפה כימיקלים, מתקני האחסון והניפוק של תזקי דלק של פז, סונול ודלק, אתרי תש"ן, הנמל, טרמינל, קריית חיים, חוות אלרואי ועוד. לכל המפעלים הוצבו דרישות מחייבות לפעילות מיידיות לאיסוף וטיפול בפליטות מאחסון ולהפעלת תכנית גילוי ותיקון של דליפות מצידוד, ובמקביל לפעולות המיידיות נדרשו המפעלים לבצע בדיקות וסקרים יסודיים בתהליכי הייצור, להגיש וליישם תכניות להפחתת פליטות ולעמוד בתקנים המתקדמים ביותר באירופה.

נכון להיום המפעלים ביצעו חלק או רוב הפעולות המיידיות האלה, למעט מספר פעולות אשר הסתיימו כבר בסוף שנה זאת, שנת 2009. כך, למשל, טופלו מתקני אחסון הכימיקלים ותזקי

הדלק, הופחתו כמויות החומרים הרעילים והותקנו מתקנים להפחתת זיהום. המפעלים מבצעים מדידות שוטפות לאיתור דליפות של מזהמים מצנרת וציוד ומתקנים אותם באופן מיידי על פי דרישות המשרד.

(אחרי כן אב)